

hoe meer ondervinden het de dienaren nooyt aan schoonschijnende redenen en argumenten komt te manqueeren, wanneer eygen intrest den grondslag is van alle voorkomende bewegingen.

Fol. 1834r-v.

(De Hoge Regering is ontstemd over het langdurige overleg met het huidige opperhoofd te Pulicat, Philippus Jacobus Dormieux, over de schulden die de kooplieden hebben gemaakt, toen hij opperhoofd te Sadras was. Hiervan is reeds in de generale missiven van eind december 1762 en 1763 melding gemaakt. [fol. 1835] Dormieux is hiervoor in de brief van 16 maart 1762 voor pagode 10.013,- verantwoordelijk gesteld. Zelfs zal hij dit geld moeten restitueren, als die kooplieden in gebreke zouden blijven, of niet in staat zouden zijn het te voldoen. Het bestuur heeft er niet voor gezorgd dat dat geld in de kas van de Compagnie werd gestort, of dat er borgen voor zijn gesteld. De Hoge Regering heeft zijn ongenoegen hierover nadrukkelijk laten blijken. Mochten Dormieux, noch de kooplieden te Sadras deze pagode 10.013,- gerestitueerd hebben, dan moet het bestuur dit onmiddellijk contant uit privé geld doen met behoud van verhaal op Dormieux én op hen die daartoe al lang waren verplicht. [fol. 1836] De Hoge Regering las tot haar ongenoegen in de brief van 17 oktober 1763 dat van de schuld van de kooplieden te Bimlipatam van pagode 16.452, later vermindert tot pagode 7752, in een vol jaar niets was afbetaald. De secunde daar, de boekhouder Jan Visser, had het arrest dat hij samen met de overleden onderkoopman Jan Willem Boschaart op de goederen van de gewezen opperhoofden Jan Aping en Frederik Willem Bloeme had gelegd, opgeheven. Visser was daarvoor verantwoordelijk geacht, daar de borgen die Boschaart en hij daarbij hadden gesteld in geval van overlijden, insolvent waren gebleken. Het bestuur stond toe dat Visser, samen met het opperhoofd Pieter Abrahamsz. Bronsveld, jaarlijks f 3000,-, of op zijn minst f 2000,-, of zoveel meer als ze wilden, van die schuld zouden aflossen. Gezien de omvang van deze schuld zijn deze aflossingen te gering, daar het dan ruim 12 jaar zou duren voor ze was afgelost. [fol. 1837] Daar deze overeenkomst niet in de haak is en strijdig met de waardigheid van de Compagnie, is ze vernietigd. Het bestuur is bevolen om Visser en het opperhoofd Bronsveld jaarlijks pagode 1000 te laten aflossen en bovendien Visser voor de volle som borgen te laten stellen. Het is wel goedgekeurd dat het bestuur bij besluit van 5 juli 1763 pagode¹³ 1320 heeft laten afboeken ten gunste van de vorst Visia Ramarasu en, ter voorkoming van onlusten, aan hem heeft uitbetaald. Uit de verantwoording van Visser bij dit besluit bleek dat er van de pacht voor het dorp Bimlipatam en onderhorigheden van pagode 20.220 die in de caul, of de overeenkomst, was vastgelegd, in de jaren 1758 tot en met 1763 maar pagode 20.000 per jaar was afgeboekt. Visia Ramarasu had het verschil van pagode 1320 opgeëist. [fol. 1838] Daar deze gang van zaken onrechtmatig is, werd het bestuur bevolen deze post jaarlijks te vereffenen. Omdat die zonder enige machtiging is gedaan, is het juist dat het bestuur het verzoek van Visser in genoemde verantwoording om de door hem betaalde ropia 5921 af te schrijven, niet heeft ingewilligd en de betalingen voor de verantwoording van wie het betreft heeft gelaten. De ropia waren uitgegeven aan diverse gelden en geschenken aan de vorst Visia Ramarasu en zijn moeder. Aan gezien wie het betreft een vage aanduiding is, werd het bestuur opgedragen de betaling direct te laten geschieden, of dat het die uit hun eigen zak moet voldoen. Bovendien is het bestuur bevolen om wat het bestuur te Bimlipatam aan de bouw van het fort heeft uitgegeven [fol. 1839] boven de bepaalde som, direct te laten vergoeden, alsmede de veel te hoge onkosten bij de zogenaamde belegering van dat kantoor in 1761 en tenslotte ropia 663 $\frac{3}{4}$ die de gewezen secunde Carel Lodewijk Hagemester had ontvangen voor goederen van de voortvluchtige tolk en brahmaan. Deze waren door Hagemester niet in de boeken opgenomen. Ze zijn door het bestuur terecht aan de bovengenoemde Bronsveld ter vergoeding opgelegd, omdat hij bij het vertrek van Hagemester daarop had moeten letten. Bij in gebreke blijven

13 In de tekst staat éénmaal ropia, wat kennelijk een vergissing is.